

Nádasdy Ferenc Múzeum

9600, SÁRVÁR, VÁRKERÜLET 1., TELEFON/FAX: 06 95 320 158

E-MAIL: muzeum.sarvar@t-online.hu

WEB: www.savariamuseum.hu

Takács Zoltán Bálint

A 16–17. században a Sárváron birtokos Nádasdy-család irodalompártoló tevékenységének köszönhetően több jelentős nyomdatörténeti esemény köthető a mezővároshoz és Vas megyéhez.

Nádasdy Tamás

1539-ben Sárváron jelent meg Sylvester János Grammatica Hungarolatina című munkája. 1541-ben szintén itt került kinyomtatásra Sylvester János Új Testamentum fordítása, ami Magyarországon az első nyomtatott magyar nyelvű munka.

♦ *Nádasdy II. Ferenc* (Az 'Erős fekete bég') – *Nádasdy Pál*

1592–1593-ban, majd 1598-tól folyamatosan működik a Manlius János, majd halála után Farkas Imre nyomda a Nádasdy-birtokokon, Sárváron kívül: Csepreg, Keresztúr, Lövő. 1602 – Magyar István: Az országban való sok romlásoknak okairól (Sárvár). 1614 és 1615 – Zvonarics Imre munkái – válaszok Pázmány Péter műveire (Keresztúr). Az 1620-as években Csepregen új, protestáns szellemű nyomda létesül. 1631 – Nádasdy Pál: Áhítatos és Buzgó Imádságok (Csepreg).

♦ *Nádasdy III. Ferenc*

Pottendorf: nyomdalétesítés.

A Nádasdy Ferenc Múzeum nem rendelkezik külön nyomdatörténeti gyűjteménnyel. Az állandó kiállítás egyik egysége Nyomdászat és könyvki-

adás a Nádasdy birtokokon címmel mutatja be a 16–17. század Nyugat-Dunántúli nyomdai emlékeit. Itt áll a Sylvester János által is használt nyomdagép hű, működőképes másolata is.

Személyes vonatkozás

♦ Strutius betűkészletével készült a Grammatica Hungarolatina (1539)

♦ Abádi Benedek nyomdász: Sylvester János Új Testamentum fordítása (1541)

Manlius János vándornyomdász, eleinte Németújváron a Batthyányiaknak dolgozik, majd 1592-től a Nádasdy-családnak. Halála (1604/1605) után özvegye folytatta a munkáját.

Farkas Imre nyomdász. Feleségül vette Manlius özvegyét. 1600–1619 között Keresztúron, majd 1621-től 1643-ig Csepregen dolgozik.

A Manlius- és Farkas-féle nyomdából körülbelül száz munka került ki.

Érdekesség, különlegesség

Az állandó kiállításban látható a Nádasdy III. Ferenc támogatásával 1664-ben Augsburgban megjelent Mausóleum, amely a magyar fejedelmek és királyok életrajzát tartalmazza latin és német nyelven, valamint a róluk készült metszeteket. Utóbbiak mintaképpül szolgáltak a későbbi hasonló jellegű kiadványok és egyéb képzőművészeti alkotások számára.

Irodalom

♦ *Balázs János*: Sylvester János és kora. Budapest, 1958.

♦ *Urbán László*: Mikor és hol létesült az első hazai magyar nyelvű nyomda? Vasi Szemle 22 (1968). 1. 96–105. old.

♦ *Urbán László*: Kultúra és egészségügy a Nádasdyak idején. In: Sárvár története – Magyar Millennium 2000. (Szerk.: Söptei István.) Sárvár, 2000. 191–209. old.

